

Debugovanje

Diana Santavec

diana.santavec@gmail.com

13.08.2022.

Pojam

- Proces pronalaženja i uklanjanja grešaka iz programa

WHY???


```
//...  
if (a % 2 == 0){  
    printf ("usao u if");  
    // ...  
}  
else {  
    printf ("nije usao u if");  
    // ...  
}  
//...
```

```
//...  
printf ("i pre %d", i);  
for (i = 0; i < 5; i++) {  
    niz[i] = i;  
    //...  
}  
printf("i posle %d", i);  
//...
```

Kraj?

Metode

- Interaktivno debugovanje
- Analiziranje toka programa
- Testiranja (unit testovi, integracioni testovi)
- Analiza log fajlova

Alati

`strace`

`gdb`

`valgrind`

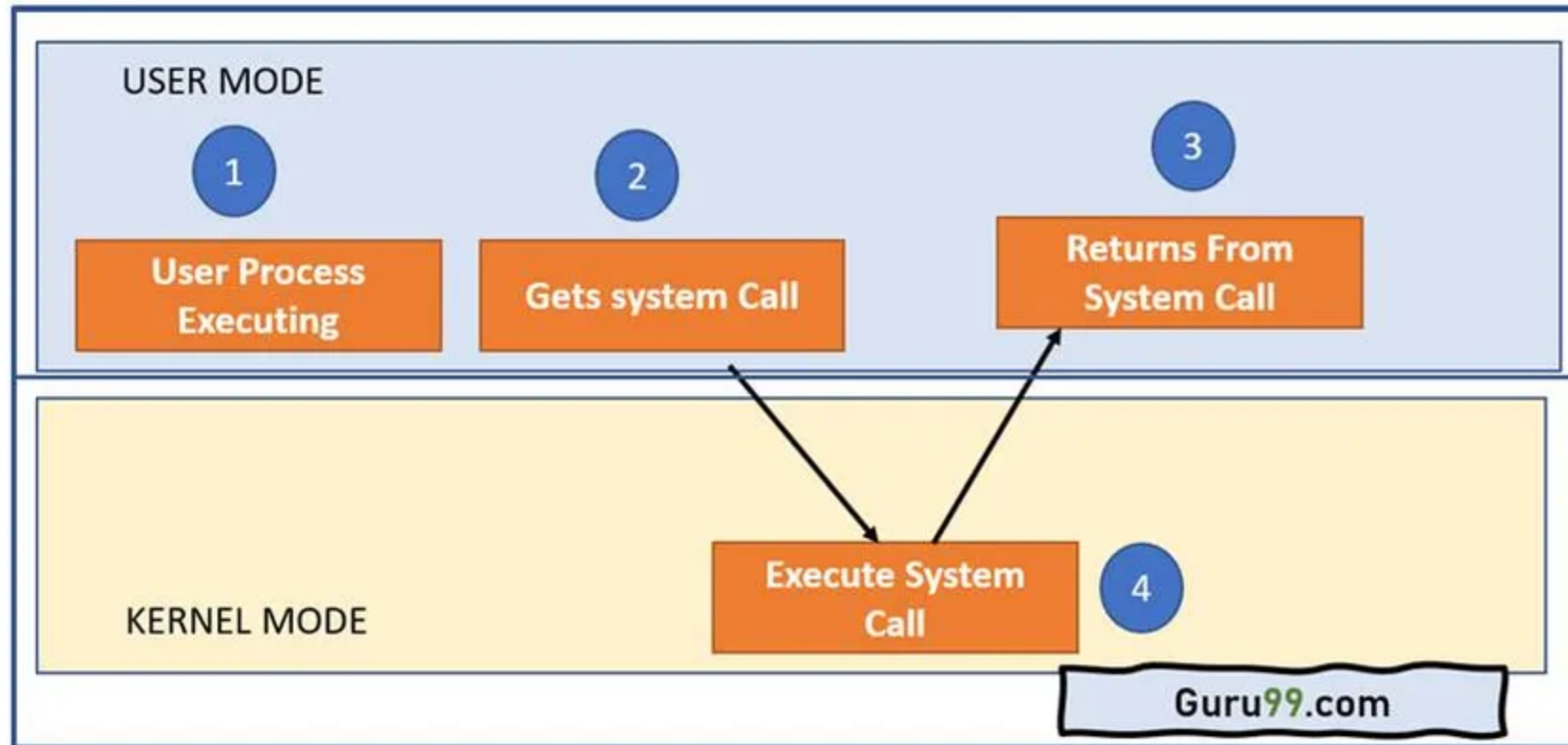
`pdb`

Sistemiški pozivi

- Interfejs izmedju aplikacije i kernela
- User mode
- Kernel mode - izvršavaju se sistemiški pozivi

Sistemiški pozivi

Sistemiški pozivi

- `open()` - Otvori ili napravi fajl
- `read()` - Pročitaj fajl
- `write()` - Piši u fajl

Sistemiški pozivi

- `connect()` - Konektuj se na drugu app/website/etc.
- `futex()` - Zaustavlja program da čeka ispunjenje uslova ili implementira zaključavanje memorije
- `mmap()` - Mapiranje memorije
- `execve()` - Pokretanje programa

strace()

- Prikazuje sistemske pozive i signale programa
- Koristan kada nemamo pristup izvornom kodu ili kada program "zamrzne"
- Praćenje procesa koji se izvršava
- Generisanje izveštaja

strace()

- Koristi `ptrace()` sistemski proces da se zakači na proces
  - Jedan proces može da prati i kontroliše proces
  - Izmene u memoriji i registrima
  - Breakpoint-i i praćenje sistemskih poziva
- Dovodi do zaustavljanja procesa za svaki sistemski poziv
- Performanse

strace print

Demonstracija

strace print - objašnjenje

- `fork()` → `execve()`
- `brk(NULL)` - traženje heap memorije
- `brk()` - promena *program break*-a (kraj data segmenta za proces)

strace print - objašnjenje

- `arch_prctl()` - postavlja stanje niti za datu arhitekturu
- `mmap()` - pravi novo mapiranje u virtualnom adresnom prostoru procesa (i za mapiranje fajlova i uređaja i deljenu memoriju)
- `newfstatat()` - vraća informacije o fajlu na koji pokazuje *statbuf*
- `pread()` - cita *n* bajtova iz fajl deskriptora na određenom offset-u u buffer

strace print - objašnjenje

- `mprotect()` - menja prava pristupa za određen blok memorije
- `set_tid_address()` - postavlja pokazivač na ID niti
- `set_robust_list()` - postavlja listu *robust futex-a*
  - The purpose of the robust futex list is to ensure that if a thread accidentally fails to unlock a futex before terminating or calling `execve(2)`, another thread that is waiting on that futex is notified that the former owner of the futex has died.

strace print - objašnjenje

- `rseq()` - <https://lwn.net/Articles/883104/>
- `prlimit()` - dobijanje i postavljanje granica za resurse procesa
- The `munmap()` function shall remove any mappings for those entire pages containing any part of the address space of the process starting at `addr` and continuing for `len` bytes.
- `getrandom()` - The `getrandom()` system call fills the buffer pointed to by `buf` with up to `buflen` random bytes. These bytes can be used to seed user-space random number generators or for cryptographic purposes.

strace print - objašnjenje

- `write()` - file descriptor, buffer, velicina
- `exit_group()` - izlazak iz procesa zbog `clone()` poziva

Vežba `strace open_file_

Zašto dobijamo **Segmentation fault (core dumped)** ?

strace -e sys_call command

- Prati samo odabrane sistemske pozive

strace -o output.txt command

- Snima ispis u fajl
- Kako ovo možemo drugačije uraditi?

pid

- pid - jedinstveni broj procesa
- `ps`
- `/proc`
- *Demonstacija*

strace -p pid

- Služi za praćenje već pokrenutog procesa

strace -t proc

- Ispis vremena izvršavanja svakog sistemskog poziva

strace -r proc

- Ispis relativnog vremena izvršavanja svakog sistemskog poziva

strace -c proc

- Generisanje izveštaja

Praćenje sistemskih poziva sistema

- `/etc/log/syslog`
- `systemd`
  - `journalctl`

Zaključak

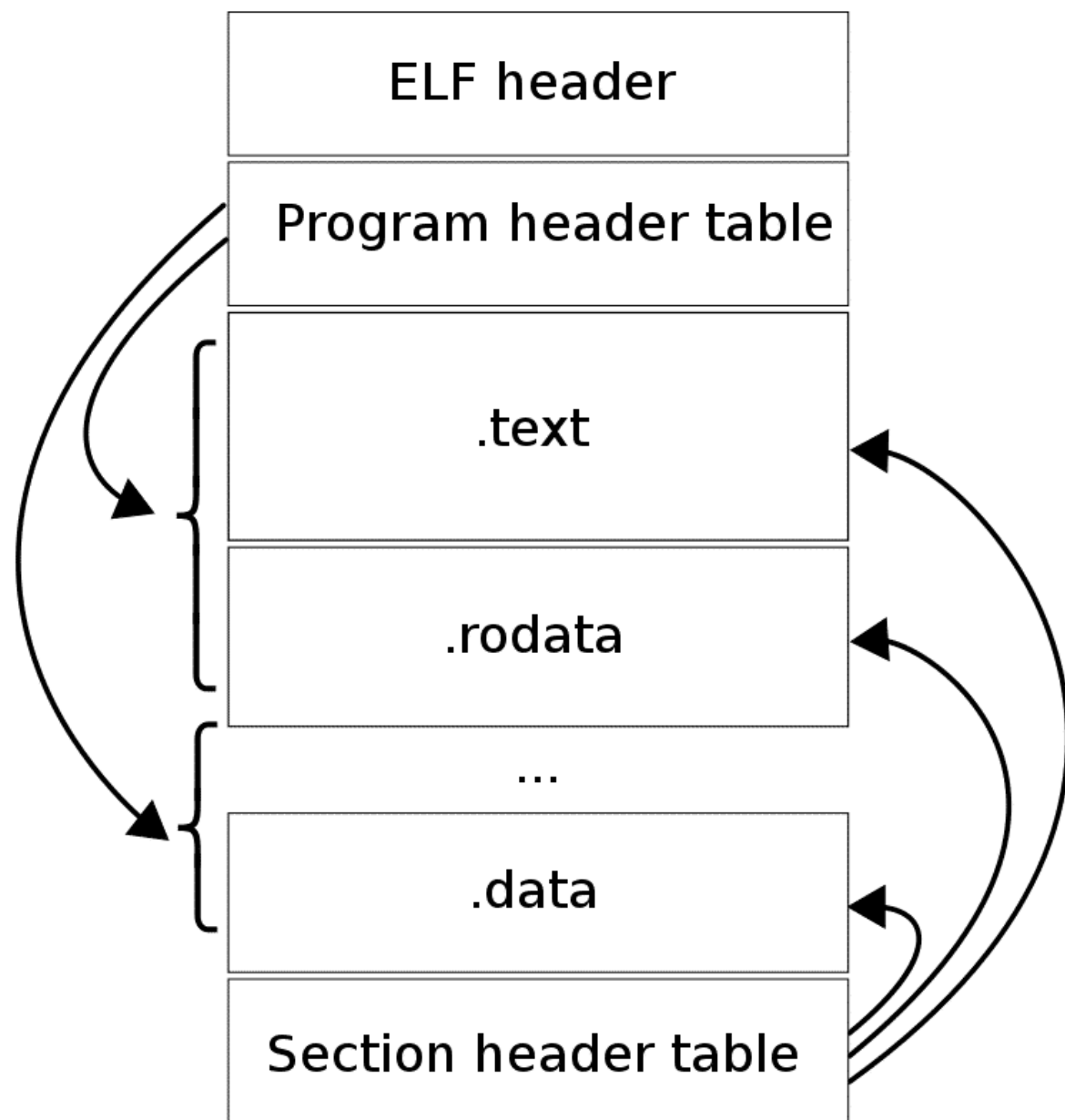
Elf i DWARF

ELF

- Executable and Linking Format
- Format za izvršne fajlove

ELF

Prikaz ELF fajla

- `readelf`

*

- `objdump`

*

ELF header

- Identifikuje format fajla
- 0x7F 0x45 0x4c 0x46
- 32bitni/64bitni
- little endian/ small endian
- OS na kom je kompajliran
  - Application Binary Interface (ABI)
  - CPU instruction set

Program header table

- Segmenti koji se koriste u toku izvršavanja

.text

- Gde se nalazi kod

.debug

- DWARF

.data

- Globalne tabele i varijable

readelf

- -h - prikaz ELF file header-a
- -l - prikaz program header-a
- -S - prikaz section header-a
- *Demonstracija*

objdump

- -f - prikaz file header-a
- -g - prikaz debug informacija
- -d - dissassemble
- -t - prikaz symbol table
- *Demonstracija*

DWARF

- debugging file format
- standard (<https://dwarfstd.org/Home.php>)
- `.debug_info`

objdump - -dwarf=info

Kako iskoristiti sada ovo?

Valgrind

- okruženje za pisanje alata za dinamičku analizu programa

memcheck

- Prati memorijske bokove koji su alocirani pomocu `malloc` / `new`
- Vidi koji su alocirani i koji su oslobođeni

memcheck

-
- Korišćenje neinicijalizovanih varijabli
- Loše oslobađanje heap memorije
- memcpy

memcheck memory_leak

Demonstracija

memcheck memory_double_free

Demonstracija

callgrind

- Pravi call-graph pozvanih funkcija

callgrind

- callgrind_control
- callgrind_annotate

callgrind_annotate

Demonstracija

cachegrind

- Simulira interakcije sa cache memorijom
- L1,...LL cache memorija

cachegrind

- I cache reads (I_r , which equals the number of instructions executed), I1 cache read misses ($I1mr$) and LL cache instruction read misses ($ILmr$).
- D cache reads (D_r , which equals the number of memory reads), D1 cache read misses ($D1mr$), and LL cache data read misses ($DLmr$).
- D cache writes (D_w , which equals the number of memory writes), D1 cache write misses ($D1mw$), and LL cache data write misses ($DLmw$).
- <https://valgrind.org/docs/manual/cg-manual.html>

cachegrind_annotate

Demonstracija

Ali nema grešaka, a ne radi ono što treba...

Pomoć?

gdb

- Omogućava prikaz stanja programa u toku izvršavanja
- Kompajliranje programa sa simbolima za debugovanje
- Radi nad izvršnim programom

gdb nastavak

- kretanje liniju po liniju
- prikaz vrednosti promenljivih
- zaustavljanje izvršavanja programa
- izlisivanje poziva funkcija pre neke funkcije
- etc.

```
gcc -g
```

-

gdb

- b *broj linije*
- step
- next
- print *varijabla*
- quit

gdb - stack trace

- stack frame
  - "frame" podataka koji postavljamo na stack memoriju
- stack trace
  - "frame" predstavlja pozive funkcija i njegove argumente

Stack Frame

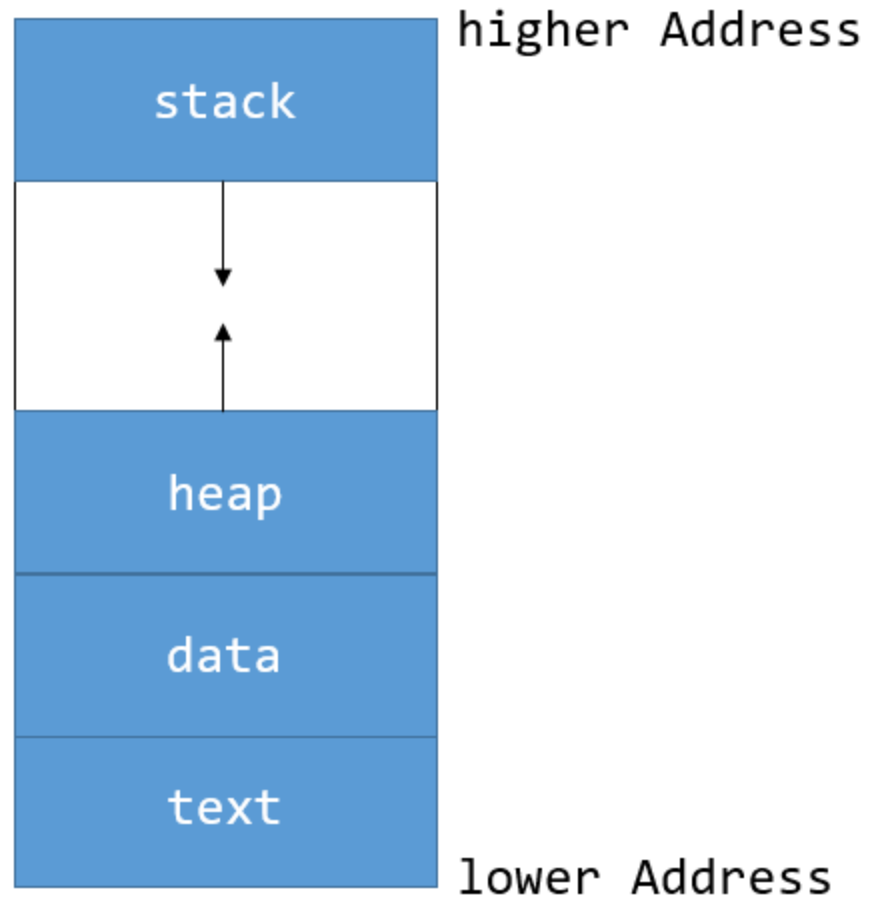

fig 1.0 program memory

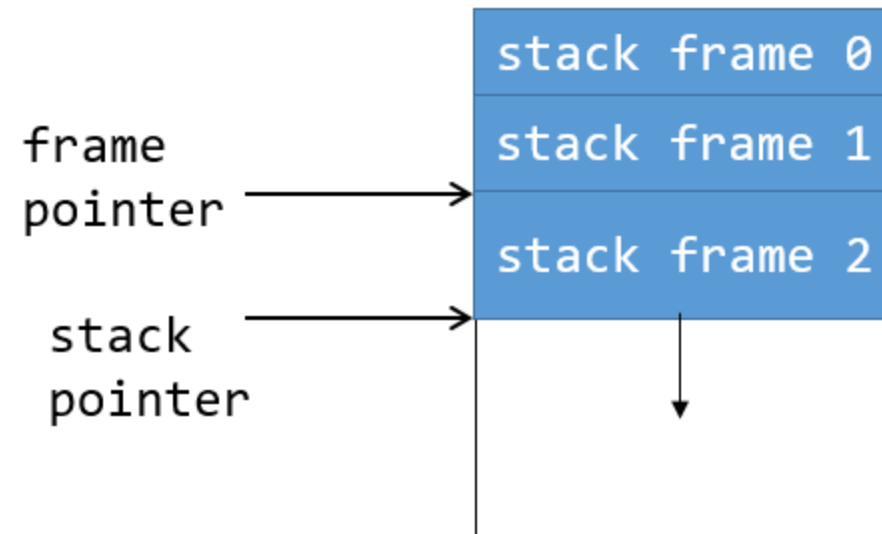

fig 1.1 stack

gdb

- `bt n`
- `info frame`
- `info args`
- `info locals`
  - `up n`
  - `down n`

gdb

Demonstracija

`gdb` - Debugovanje sa Visual Studio Code

Demonstracija

Demonstracija

`main.c`

Ali ja ne koristim C/C++?

Debugovanje - JS

Demonstracija

Debagovanje - Python

pdb

- Modul za interaktivno debugovanje izvornog koda
- Klasa `Pdb`
- Može da se proširuje
- `(Pdb)` - prompt
- Autocomplete sa tabom od verzije 3.3

pdb u kodu

Demonstracija

Python - Debugovanje sa Visual Studio Code-om

Demonstracija

Hvala na pažnji!

Pitanja?